

Jonge bultrug gestrand op Ameland

Auteur G. Keijl

Vrijdag, 9 oktober 2009

Ameland - De bultrug die op 8 oktober tussen Ameland en Terschelling dood in zee dreef, is naar het strand van Hollum gesleept en daar ontleed door medewerkers van Naturalis. Het is de vierde bultrug die op de Nederlandse kust terecht is gekomen.

Bultrug Ameland. Foto: Jeanet de Jong, Persbureau Ameland.

Eerder strandden bultruggen op de Maasvlakte (2003), bij Katwijk (2003) en op Vlieland (2004). Het kadaver bij Ameland werd door een visser ontdekt in het Amelandse Gat. Om te voorkomen dat het met de vloedstroom de Waddenzee indreef en zou stranden op een onbereikbare zandbank, is het op sleeptouw genomen en op de zuidwestelijke punt van het eiland aan land gezet.

Locatie waar de bultrug is ontdekt.

Vanwege de relatief geringe lengte (schatting rond de 8,5 meter) is het duidelijk dat het om een jong dier gaat, een mannetje. Volwassen bultruggen kunnen zo'n 15 meter worden. De bultrug is meteen te herkennen aan zijn lange witte flippers, die veel lijken op vleugels. Ze zijn typerend voor de soort en gebruikt in de wetenschappelijke naam (*Megaptera novaeangliae*, van mega=groot en ptera=vleugel). Eveneens kenmerkend zijn de vlekkenpatronen op de keel en aangroeisels van zeepokken.

Waarschijnlijk dreef de bultrug al meerdere dagen dood op zee. Het lichaam verkeerde namelijk in staat van ontbinding. De dunne opperhuid die boven het water uitstak was gebarsten en hing er in vellen bij. Ook bij de Amelandse bultrug is het kenmerkende vlekkenpatroon te zien. Op de snuit zijn veel zeepokken te zien. Het patroon van vlekken en aangroeisels, maar ook de vorm van de staart en de onderstaarttekening, verschillen per individu. Ze kunnen gebruikt worden voor 'persoonsherkenning.'

Het walvissensnijteam van Naturalis heeft alle skeletdelen uit het kadaver gehaald en ook weefselmonsters en foto's genomen videoverslag (<https://www.persbureau-ameland.nl/bultrug-ameland-had-lege-maag>). Uit de sectie is geen duidelijke doodsoorzaak naar voren gekomen. Gezien zijn geringe lengte is het dier niet van ouderdom gestorven. Wel was de maag leeg. Misschien is het dier per ongeluk de zuidelijke Noordzee ingezwommen en verzwakt geraakt door voedselgebrek. Foto's van de vlekkenpatronen op de kop en de vorm van de staart worden door anderen later vergeleken met databases waarin opnamen van levende bultruggen zijn opgeslagen. Misschien is zo te achterhalen waar de bultrug vandaan kwam en welke route hij heeft afgelegd voordat hij ergens op de Noordzee stierf.

In de Noordzee worden ook steeds meer levende bultruggen waargenomen. Zo liet een exemplaar zich op 7 januari 2009 in het Marsdiep zien, tussen Texel en Den Helder. Het dier was in goede conditie. Bultruggen hebben hun kerngebied in koudere wateren, langs de kusten van Noorwegen, Schotland, Ierland en IJsland. In ons deel van de Noordzee ziet men ze ook foerageren, een aanwijzing dat ze niet toevallig verdwaald zijn maar gericht hier naartoe komen om te jagen op haring.

1. De eerste snee.

2. Uitbenen van de tong

3. Uitbenen onderkaak.

4. Fileren staart.

5. Verwijderen ingewanden.

6. Schoonmaken schedel.

7. Ontbenen wervelkolom.

8. Onderkaken en baleinen.

9. Transport schedel.

10. Skelet gereed voor vervoer naar Naturalis.

11. Schoongemaakte wervels en ribben.

12. De schoongemaakte schedel.